

PET INŽENJERSKIH KOMORA SVEČANOM AKADEMIJOM PROSLAVILO 20. GODIŠNJICU DJELOVANJA

U borbi za struku i etičnost

PRIPREMILA:
Tanja Vrančić

Utemeljenjem komora očuvani su ugled struke, prava i čast inženjera, a danas treba nastaviti raditi na obrani osnovnih načela kulture građenja od svakog oblika pritiska i neutemeljenih zahtjeva raznih interesnih lobija

Hrvatska komora arhitekata, Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Hrvatska komora inženjera elektrotehnike, Hrvatska komora inženjera strojarstva i Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije 16. travnja 2019. svečanom akademijom u Zagrebu obilježile su svoju 20. godišnjicu djelovanja. Svečanoj akademiji prisustvovala je i predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović. U svojem govoru rekla je kako joj je osobito zadovoljstvo sudjelovati na svečanoj sjednici kojom pet komora obilježava 20. godišnjicu djelovanja. Svim članovima čestitala je obljetnicu uz želju da se u budućnosti uz napredovanje struke i djelatnosti postiču još bolji rezultati u korist cijelog hrvatskog društva. Arhitekti i inženjeri oblikovali su svijet kakav danas poznajemo. Kroz povijest su

tehničke znanosti stekle veliku važnost i ugled, a svijetu u nasljeđe ostavile neizbrisiv trag i bogatu baštinu. Požar u crkvi Notre Dame u Parizu na najgori mogući način upozorava na to koliko je graditeljsko nasljeđe vrijedno. "Zato vjerujem da će rekonstrukcija i sanacija počinjene štete početi brzo i tome svjetskom spomeniku vratiti njegov veličanstven izgled. Pritom će najzaslužniji biti upravo članovi komora, inženjeri u graditeljstvu", rekla je Predsjednica.

Graditeljska tradicija i vrijedno nasljeđe

Hrvatska je predsjednica istaknula i to da je Hrvatska baštinik duge graditeljske tradicije i vrijednoga nasljeđa. Među brojnim protagonistima hrvatske inženjerske

struke prisjetila se nekih legendarnih imena iz povijesti, od Jurja Dalmatinaca do Viktora Kovačića, a iz niza znanstvenika i inovatora izdvojila je Fausta Vrančića, za čije je strojeve i konstrukcije znao cijeli ondašnji graditeljski svijet, i Ruđera Boškovića, utemeljitelja egzaktnoga znanstvenog pristupa rješavanju statičkih pitanja u graditeljstvu. Na ponos je to što arhitekti i inženjeri graditeljskih struka štite i unaprjeđuju vrijedno graditeljsko nasljeđe, čiji su najvrijedniji primjeri uvršteni u UNESCO-ov popis svjetske baštine. Svojem radom u Hrvatskoj i diljem svijeta spremno odgovaraju na zahtjeve investitora i stječu ugled izvođenjem zahtjevnih radova i gradnjom građevina. Zato je osnutak pet inženjerskih komora prije dva desetljeća važan iskorak za razvoj i unaprjeđenje inženjerske struke. One su tako dobile veću vidljivost, bolju organizacijsku strukturu, veći opseg djelovanja i nove zadaće. I dok je inženjerska zajednica okupljena u komorama u samome početku dala nemjerljiv doprinos obnovi i razvoju domovine, danas nove zadaće donose odgovornost za zaštitu javnog interesa, posebno u po-

Zajednička fotografija svih sudionika proslave hrvatskih inženjerskih komora

Predsjednici inženjerskih komora s predsjednicom Kolindom Grabar-Kitarović

družju prostornog planiranja i urbanizma. Udruženjima dodatno su osnaženi vještina i profesionalnost koje, projektirajući i gradeći sjajna djela suvremene arhitekture, nastavljaju kreirati arhitektonski identitet hrvatskoga naroda.

Osim toga temeljenjem komora očuvani su ugled struke, prava i čast inženjera. No treba nastaviti raditi na ugledu inženjerskih struka i obrani osnovnih načela kulture građenja od svakog oblika pritiska i neutemeljenih zahtjeva raznih interesnih lobija. Interes profita, koji nerijetko nalaže intervencije u prostoru koje uzrokuju njegovo trajno uništenje, ne smije biti iznad pravila struke i društvenog interesa. U skladu s time želja za što većom zaradom ne smije gurnuti u drugi plan pravila uređenja i gradnje te ugroziti javni interes, klasična načela umjetnosti i znanosti građenja, korisnost, postojanost i ljepotu – ideale kojima težimo. I dok stvarnost nerijetko odstupa od ideala, to je još važnije da se komore ističu kao temeljne ustanove dobre arhitekture,

skladnog oblikovanja prostora i planirane gradnje. Na kraju svojega obraćanja predsjednica Grabar-Kitarović rekla je to da okupljanje u komore dokazuje da postoji institucionalna svijest o vlastitoj odgovornosti prema čovjeku kao središtu inženjerskog djelovanja.

Gradnja - zahtjevan i odgovoran posao

U ime predsjednika Vlade Andrije Plenkovića i Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU) skupu se obratio mr. sc. Željko Uhlir, državni tajnik pri MGIPU-u, koji je istaknuo to da je gradnja zahtjevan i odgovoran posao te da su inženjeri ti koji rješavaju izazove koje im nameće nepredvidiva priroda posla. Kako bi mogli odgovoriti na sve veće izazove u poslovanju, inženjeri se udružuju u udruženja, ovisno o svojim užim specijalnostima i osobnim karijernim putevima. Najveći doseg svake profesije jest komorsko udruživanje.

Prve profesije razvijaju se od 16. st. i od tada postoje tradicionalne profesije koje predstavljaju svećenstvo, pravo i medicinu, dok se nešto rijeđe spominju i vojna zanimanja. Poznavajući mogućnosti i dostupnost školovanja u to vrijeme, može se zaključiti to kako su predstavnici profesija to zapravo postajali po rođenju te su na temelju toga, a ne zahvaljujući primjeni svojih znanja i vještina, uživali visoki društveni ugled. Upravo iz tih vremena proizlazi ekskluzivnost pripadanja nekoj profesiji i nastojanje da se postavi niz uvjeta kako bi se ograničio pristup određenoj skupini te pripadnike profesija izdvojilo iz mase, kojima su na taj način osigurani moć i privilegije.

Razvitkom društva, posebno razvitkom tehnologije u 19. i 20. st., priznate su nove profesije: arhitekti, inženjeri i računovođe. Trenutačno postoji čitav niz zanimanja koja pretendiraju postati profesijama (na primjer, učitelji, medicinske sestre, bibliotekari), dok se s druge strane u javnosti ozbiljno preispituje

status nekih od tradicionalnih profesija, osobito s gledišta radne etike. Svijet se brzo mijenja. Komore osnovane u 19. st. nisu današnje komore. Također, komore osnovane prije 20 godina i one kakve trebamo danas ne mogu biti iste jer su se promijenile okolnosti, a promijenio se i svijet, koji se nastavlja mijenjati u kontinuitetu i sve brže.

Komore moraju zagovarati struku i etičnost, što se očituje u njihovu dvosmjernom djelovanju. S jedne strane moraju braniti svoje profesionalne članove pred laicima, a s druge strane moraju braniti laike i zajednicu pred neprofesionalnim članovima. One moraju brinuti o stjecanju novih kompetencija svojih članova i pri tome djelovati neprofitno. Njihovi članovi moraju imati ugled i čast u društvu, a to mogu steći samo svojim znanjem i etičnim postupanjem.

Na kraju je mr. sc. Uhlir istaknuo to kako se nada da nakon 20 godina komore imaju snage odgovoriti na izazove 21. st. i 4. industrijske revolucije te da će svojim primjerom predvoditi promjene u društvu.

Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Spomenutih pet, danas samostalnih komora proizišlo je iz Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, osnovane 1998. godine. Tadašnja komora imala je pet strukovnih inženjerskih razreda: arhitekturu, građevinarstvo, elektrotehniku, strojarstvo i geodeziju, a prvi predsjednik bio je dipl. ing. arh. Ivan Franič. Komora je aktivno djelovala 10 godina i imala je više od 10 tisuća članova.

Krajem 2008., poštujući posebnosti svake od struka, donesen je Zakon o arhitektonskoj i inženjerskoj djelatnosti u prostornom uređenju i gradnji, čime je postavljen temelj za pretvaranje strukovnih razreda u pet samostalnih strukovnih komora. Tako je početkom 2009. s djelovanjem, kao pravni sljednici Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, počelo pet samostalnih komora: Hrvatska komora arhitekata, Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Hr-

vatska komora inženjera strojarstva, Hrvatska komora inženjera elektrotehnike i Hrvatska komora inženjera geodezije.

Odgovornost za razvoj i samostalnost struke

Zajednički je stav svih pet predsjednika inženjerskih komora, Željke Jurković (HKA), Nine Dražin Lovrec (HKIG), Vladimira Krupe (HKOIG), Željka Dorića (HKIS) i Živka Radovića (HKIE), taj kako je na inženjerskim komorama odgovornost za razvoj i samostalnost struke. Na njima je da budu aktivan partner drugim čimbenicima u procesu unaprjeđenja struke, osobito u procesu unaprjeđenja i zaštite interesa članova i društva. Komore moraju proaktivno djelovati u području poboljšanja zakonskih okvira, a žele biti i ključan dionik u kreiranju javnih politika radi poticanja razvoja graditeljskog sektora i poticanja investicija.

Na obilježavanju 20. obljetnice osnutka komora aktualni su predsjednici ukratko prikazali djelovanje komora i izazove

Nastup Akademskog muškog zbora Fakulteta elektrotehnike i računarstva iz Zagreba

njihova članstva. Hrvatska komora arhitekata danas ima više od 3500 članova, a svojim radom promiče arhitekturu kao izraz identiteta naroda i kao kulturu građenja te unaprjeđuje arhitektonsku djelatnost u cilju zaštite javnog interesa. Hrvatska komora inženjera građevinarstva (HKIG) ima 6400 članova i mjerodavno je tijelo za sljedeće regulirane profesije: projektant, nadzorni inženjer, ovlaštenu voditelj građenja i ovlaštenu voditelj radova. Njezina predsjednica Nina Dražin Lovrec istaknula je to kako komora kao profesionalna organizacija ima dvojak u ulogu: promiče i zastupa zajedničke interese svojih članova, ali istodobno zastupa javni interes i interes ostalih sudionika u procesu građenja. Njezina je zadaća staviti inženjersku djelatnost u službu razumnoga gospodarenja kako bi štitili i unaprijedili hrvatsku graditeljsku baštinu i vrsnoću izgrađenog prostora te poboljšali kakvoću života građana.

Nina Dražin Lovrec, predsjednica Hrvatske komore inženjera građevinarstva

Dio uzvanika na 20. obljetnici inženjerskih komora

Dražin Lovrec dodala je da svesrdno zagovara to da se u svim strukama pozorno slušaju argumenti stručnjaka, čak i onda kada potiču polemiku. Ona mora biti konstruktivna, argumentirana i stremiti općemu društvenom boljitku. HKIG kontinuirano izvršnoj vlasti nudi suradnju u obliku prijedloga, ideja, programa i studija. Posebno se istaknuo program Hrvatska - nova vrata Europe koji je Komora izradila 2011., u kojem je istaknut potencijal hrvatskoga prostora u kontekstu prometa i u sklopu kojeg je dan prikaz zamišljenoga prometnog sustava s osnovnim tehničkim podacima. Iz programa izdvajaju se projekti nove pozicija luke Rijeka, tzv. nizinske pruge Rijeka – Zagreb i izgradnje intermodalnog terminala koji su aktualizirani.

“Opće je prihvaćena činjenica da su znanje i intelektualni kapital ljudi temeljne pokretačke snage u ljudskome društvu i glavni uvjet uspješnosti. Ne zaboravimo to da nas naše znanje obvezuje, da njegova primjena treba služiti ne samo nama kao pojedincima nego i općemu

dobru”, završila je svoj govor Dražin Lovrec.

Hrvatska komora inženjera strojarstva ima ukupno 1450 članova te vodi brigu o tome da ovlaštenu inženjeri strojarstva savjesno i u skladu sa zakonom i javnim interesom obavljaju svoje poslove, da pritom štite i unaprjeđuju hrvatsku graditeljsku baštinu te da omogućuju održivi razvitak. Hrvatska komora inženjera elektrotehnike danas ima 2212 članova, a njezin je djelokrug rada unaprjeđenje inženjerske struke, zaštita javnog interesa i zaštita interesa trećih osoba. S Hrvatskom komorom ovlaštenih inženjera geodezije (1300 članova), čija je uloga i jačanje uloge ovlaštenih inženjera geodezije u gospodarstvu, upravi i obrazovanju, spomenutih pet komora zajedno ima oko 15 tisuća članova. Kao profesionalna organizacija komora ima dvojak u ulogu: promiče i zastupa zajedničke interese svojih članova, ali istodobno zastupa i javni interes i interes ostalih sudionika u procesu građenja.

www.hkig.hr